

19.04.2022

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Høring om endringer i regelverket for inn- og utleie fra bemanningsforetak.

Innledning

I forbindelse med høring om endringer i regelverket for inn- og utleie fra bemanningsforetak vil Arbeids- og inkluderingsdepartementet i samarbeid med Landbruks- og matdepartementet vurdere nærmere dagens forskrifts betydning for innleiereglens anvendelse ved avløsning i landbruket.

Norske Landbrukstenester (NLT) er en medlems-/interesseorganisasjon for avløserlagene i Norge, og representerer 75 medlemsforetak med ca. 5 000 årsverk. Selv om NLT ikke er høringsinstans ønsker vi, som en interesseorganisasjon innen avløserordningen, å komme med våre synspunkt hvordan forslag i høringen får innvirkning på avløserordningene i landbruket.

Utfordringer i dag

Innleie fra virksomhet som har til formål å drive utleie

Innleie av arbeidstaker fra virksomhet som har til formål å drive utleie er tillatt i samme utstrekning som det kan avtales midlertidig ansettelse etter [§ 14-9](#) andre ledd bokstav a til e, jfr. arbeidsmiljøloven § 14-12 (1). I dag leier en bonde inn arbeidstaker også på fast basis. Et typisk eksempel på dette er en avløsserring der 4-5 bønder går sammen om å leie inn en avløser. Ved å være ansatt i et avløserlag vil avløseren være sikret inntil en fulltidsstilling, i forhold til å ha 4-5 ulike arbeidsgivere og være ansatt i 20-25 % stilling hos den enkelte bonde. Dvs. at ansettelse i avløserlag fortrenger ikke hele og faste stillinger, men bidrar til at avløserne kan få større faste stillingsprosenter.

Ansettelse i avløserlagene.

Avløserlagene er samvirkeforetak som er eid av bønder. Avløserlaget har til formål å rekruttere, ansette og leie ut avløsere til eierne sine. Tanken bak er, som ved de fleste samvirkeforetak, å løse en utfordring som den enkelte eier ikke klarer å løse selv.

Et avløserlag kan, etter dagens regelverk, ikke uten videre ansette en avløser midlertidig når bonden har et midlertidig behov. Selv om avløserlaget leier ut til flere bønder så er det ofte behov for å rekruttere og ansette en avløser for en spesifikk periode hos en bonde, for eksempel ved sykdom. Bruksstruktur og geografi gjør det i mange tilfeller ikke mulig for andre bønder å leie inn vedkommende. I disse tilfellene burde avløserlaget fått ansette midlertidig i tråd med bondens behov.

En annen utfordring som ofte oppstår, er at mange av de offentlige tilskuddene som det kan søkes på fordrer at den som søker har egne ansatte. Dette kan være alt fra opplæringstilskudd via NAV til kompensasjonsmidler i forbindelse med Covid-19. Selv om den enkelte bonde oppfyller enkelte av vilkårene, så får han ikke søke på tilskuddene når han leier inn avløser via avløserlag og ikke har egne ansatte.

Forslagene i høringen

Oppheve adgangen til innleie ved arbeid av midlertidig karakter.

Innleie fra bemanningsbyrå vil kun være lovlig ved vikariater, praksisarbeid, arbeidsmarkedstiltak, arbeid i forbindelse med idrett og for de bedrifter som har avtale med fagforeninger med innstillingsrett

For bonden så vil dette bety at han ikke kan leie inn ved sesongarbeid, eller ved behov for ekstra arbeidskraft i perioder. Iverksettes forslaget til endring i innleiereglene, vil bonden kun ha mulighet til å leie inn ved sykdom eller fravær av annen grunn. Ved sesongtopper ol. må bonden selv ansette midlertidig og påta seg et arbeidsgiveransvar han ikke er vant til å ha.

Ved innskrenkninger i innleiereglene, og uten unntak for avløserordningen, vil tilgangen på innleie av kvalifisert arbeidskraft bli kraftig redusert da det ikke vil være stort nok grunnlag for avløserlagene sin drift. Dette vil også gå utover avløserlagene sine muligheter til å tilby en landbruksvikarordning som i dag.

Innleie skal kun være tillatt etter avtale med tillitsvalgt i virksomheter som er bundet av tariffavtale inngått med fagforening med innstillingsrett

Forslaget til regelendring løser ikke problemet innen avløserordningen da de enkelte gårdene ikke kan ha tariffavtale, så lenge de ikke har egne ansatte.

Rett til fast ansettelse etter en viss tid

Arbeidsmiljøloven har regler som begrenser innleietiden ved at den innleide kan kreve fast ansettelse hos innleier etter en gitt tid. Regjeringen ønsker å innskrenke lengden på innleie fra 3 eller 4 år til 2 år. De fleste av våre avløserere ønsker ikke å bli ansatt hos den enkelte bonde, men være ansatt i avløserlaget i større stilling. I et avløserlag er en sikret rettigheter som pensjon og andre personalgoder. Jmf [§ 2-3 i Innskuddspensjonsloven](#) er det per dags dato ikke krav om å opprette pensjonsordning i foretak som har ansatte i mindre stillingsprosenter, noe som da vil være tilfelle om avløser blir ansatt hos den enkelte bonde. Et avløserlag blir også i mange tilfeller oppfattet som en mer profesjonell arbeidsgiver.

Mulige unntak for avløserordningen

- Vi stiller oss bak NHO Mat og Drikke og Fellesforbundet sitt felles høringssvar, der de skisserer at partene i arbeidslivet vil bidra til å få på plass en regulering som gir et klart unntak for utleie i tråd med avløserordningene sin intensjon.
- Arbeidsmiljøloven [§ 1-4 \(2\)](#) åpner opp for at virksomhet i landbruket som ikke nytter annen leid hjelp enn avløserhjelp kan unntas fra loven, med unntak av § 2-2, første ledd.
- Frem til 2001 var avløserlagene unntatt fra [forbud mot utleie av arbeidskraft](#). Det kan være en mulighet å lovfeste at avløserlagene ikke skal regnes som et bemanningsforetak

For Norske Landbrukstenester

Frode Alfarnes
Daglig leder